

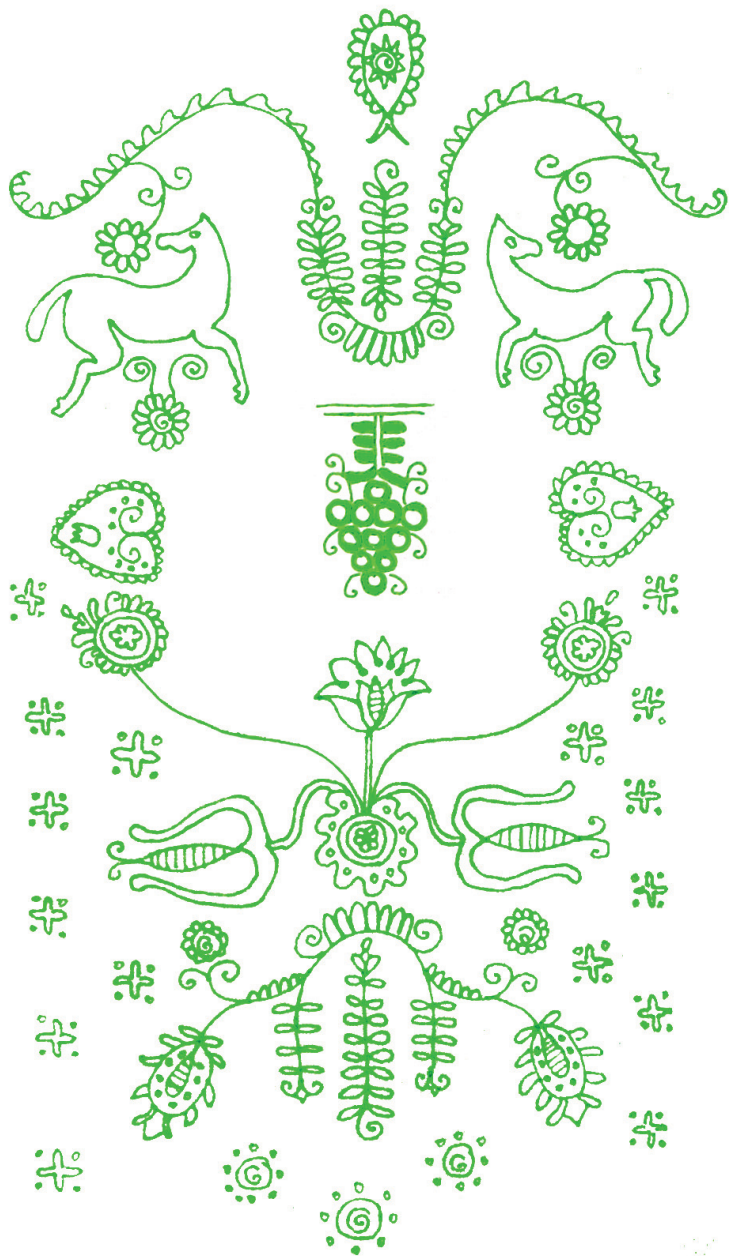

Maďarská

pohádka

Tři dobré rady

Ahárom jó tanács
(népmesese)

Bylo nebylo. Za sedmi moři žil jednou jeden chudý muž s ženou a dvouletým synkem. Byli tak chudí, že někdy neměli ani co jíst. Jednoho dne muž povídá:

„Ženo, vydám se do Moldavska a najdu si tam práci. Mohl bych kosit louky, abychom získali trochu peněz.“

„Dobře muži, jdi, já zůstanu doma a postarám se o našeho syna,“ odpověděla žena. Muž se rozloučil a odešel. V Moldavsku potkal bohatého a dobromyslného sedláka, který si ho oblíbil natolik, že všechnu starost o své hospodářství svěřil do jeho rukou. Muž pracoval ve dne v noci a odkládal peníze stranou celých dvacet let.

Byl stále smutnější, jednoho dne to uviděl jeho pán a ptá se: „Můj milý sluho, proč jsi tak smutný?“ „Jak bych neměl být smutný, už dvacet let jsem nebyl doma. Musím se vrátit a zjistit, co se stalo se synem a ženou. Žena může být nemocná nebo i mrtvá a můj dům už možná nestojí,“ odvětil muž. „Dobře,“ řekl jeho pán, „rád bych se ti odvděčil za tvé služby. Můžu ti dát zlato, stříbro, peníze nebo tři dobré rady?“ „Zlato, stříbro, peníze, by se mi moc hodily, ale jsem ještě mladý, pořád můžu pracovat. Přijmu od tebe raději tři dobré rady.“

„Dobře,“ řekl sedlák, „dostaneš na cestu peníze, zde je měšec, dám ti i koně, abys nemusel jít tak daleko pěšky

a k tomu pistoli, kdyby tě v lese napadli zloději, aby ses mohl bránit. A navíc dostaneš i tři dobré rady:

„Za prvé - nezapomeň svůj ranní vztek vždy nechat na večer. Večerní pak nechej na ráno, to je druhá rada.

A za třetí - dám ti ještě chléb, ale ten můžeš nakrojit jen tehdy, když budeš mít takovou radost, jakou jsi nikdy ve svém životě ještě neměl.“

Muž poděkoval pánovi, vzal si dary, nasedl na koně a pomalu klusal domů. Večer dorazil do své vesnice. Chtěl jít hned domů, ale pak ho přepadly obavy. Co když se za tu dlouhou dobu, co byl pryč, jeho žena znovu vdala? Požádal své sousedy, zda by u nich nemohl přenocovat. Sousedé ho nepoznali, protože byl dlouho pryč, ale dali mu dobře najíst a napít, uvázali koně do stáje a poskytli mu malý pokojíček. Ale muž nemohl spát. Když všichni usnuli, vstal, vyklouzl z domu a pomalu se přiblížil pod okno svého domu, aby se podíval dovnitř. A co nevidí, jeho žena krmí nějakého mladého muže. Pokládá před něj jeden chutnější kousek jídla než druhý. A po každém soustu ho políbí.

Muže popadl takový vztek, že vzal pušku a málem vstřelil dovnitř oknem. „Celou dobu tvrdě pracuji a ona mi je nevěrná, určitě se vdala,“ pomyslel si s hořkostí. Ale pak si vzpomněl na rady svého pána, že ranní hněv by měl

nechat na večer a večerní na ráno. „Počkám do rána a pak půjdu domů a nechám vyhlásit po celé vesnici, jakou nevděčnici jsem si vzal za ženu.“ Vrátil se k sousedům a šel spát.

Druhý den při snídani mu řekli hostitelé, že se v sousedství chystá veliká svatba. A právě v tu chvíli vstoupil i ženich. Byl to zrovna ten, kterého viděl se svou ženou večer a zeptal se muže, jestli by mu nepůjčil koně, protože by na něm chtěl jet do kostela na svatbu.

Muž zrudnul hněvem, ještě by mu měl půjčit i svého koně...ale přece jen se rozhodl, že počká do odpoledne a po svatbě všem lidem řekne, že nevěsta byla jeho ženou, než před 20 lety odjel. Nakonec se rozhodl slavnostně ženichovi i koně nazdobit.

Všichni poté odešli do kostela, jen muž s nimi nešel, zůstal u sousedů. Když se svatebčané vrátili domů ze svatby, přišli za mužem, aby ho pozvali na večeři. On se vymlouval, vykrucoval, ale nakonec svolil a šel. Když vstoupil do domu, spatřil krásný mladý pár ve svatebním rouchu, ale také si všiml, že jeho žena není nevěstou. Najednou ji uviděl, plakala tak, že ji nikdo nemohl uklidnit.

Muž šel ke své ženě a zeptal se jí proč pláče. „No, jak bych neplakala,“ řekla, „když si vzpomenu, jak jsme byli s mým mužem šťastní. Ale před dvaceti lety můj muž odešel

a já jsem o něm od té doby nic neslyšela. Ani nevím, jestli je živý či mrtvý, a dnes má svatbu jeho syn.“ V tu chvíli si muž uvědomil, že když odešel z domu, měl jeho syn dva roky. A teď je mu dvaadvacet. „Ještě štěstí, že jsem večer přes okno nevystřelil,“ pomyslel si muž. A znovu si vzpomněl na radu svého pána, aby nechal večerní hněv na ráno.

Zeptal se poté své ženy: „Poznala bys svého muže, kdybys ho uviděla?“

„Poznala bych ho mezi stovkami, dokonce tisícovkami mužů, protože na krku měl velikou jizvu. Muž si rozepnul košili u krku a ukázal: „Tady je ta jizva, já jsem tvůj muž!“ Tehdy ho žena poznala, skočili si kolem krku, objímali se a líbali s velkou radostí.

„Inu,“ řekl si muž, „tohle je taková radost, jakou jsem ještě nikdy v životě nezažil, teď přinesu a nakrájím chléb, jak mi poradil sedlák, u kterého jsem pracoval.“ A tak běžel k sousedům, vzal z baťohu chléb a nakrojil ho. A pak všichni jenom ohromeně koukali, protože mužův chléb byl chlebem jenom z venku. Uvnitř byl plný peněz, čistého stříbra. Byla to veliká sláva, jakou lidi nepamatovali, a muž a jeho rodina už nikdy neměli hlad. Pro mladý pár postavili velký krásný dům, a pokud nezemřeli, tak tam ještě dnes šťastně žijí.

Hol volt, hol nem volt. Hetedhét országon túl, még az Óperenciás-tengeren is túl, volt egyszer egy szegény ember s egy szegény asszony. S azoknak volt egy kétesztendő forma fiacskájuk. De olyan szegények voltak, hogy néha nem volt mit enniük.

Egyszer azt mondja az ember:

- Hallod-e, feleség! Elmegyek én Moldvába, s ott elvállalok valami kaszálnivalót, hogy egy kicsi pénzt szerezzek.

- Menjél, édes uram, madj megleszek én, eltartom a gyermekünket, neféj, csak menjél.

Elbúcsúzott az ember a családjától s elment Moldvába. Ott egy tehetős, jólelkű gazdára talált, aki nagyon szerette, s úgy megbízott benne, hogy mindent a kezére adott. Dolgozott is az ember éjt nappá téve, gyűjtötte a pénzt, de biza már húsz év is eltelt, hogy otthonról eljött.

Egyszer aztán olyan szomorú lett, hogy azt se

tudta, mit csináljon bánatában.

Kérdezte tőle a gazdája:

- Édes szolgám, mért vagy te olyan szomorú?

- Hát hogyan lennék én szomorú, amikor már húsz esztendeje annak, hogy eljöttem hazulról. Semmit se tudok az otthoniakról, haza kéne mennem, hogy megtudjam, mi történt velük. Lehet, hogy a feleségem meg is halt, vagy beteg lett, s a házam összedőlt.

Mondta a gazdája - Én elhiszem, hogy készülsz haza. Mit fizessenek neked a hűségédért? - kérdezte. - Aranyat, ezüstöt, pénzt, vagy pedig három tanácsot adjak neked?

- Hát biza az arany, ezüst, a pénz is elkelne, de még fiatal vagyok - felelte a szegény ember. - Tudok én még dolgozni, inkább elfogadom a három tanácsot.

- Jól van - mondta a gazda -, jól feleltél, s ezért pénz is kapsz útravalóul, itt van egy zacskóval, s kapsz egy lovat, hogy ne gyalogolj, s adok egy puskát is, ha az erdőben megtámadnának, legyen mivel védekeznek. De három jó tanácsot is kapsz. Jegyezd meg, hogy a reggeli haragodat mindig hadd el estére, s az estélyit reggelre. Adok még egy kenyeret is, de ezt a kenyeret csak akkor kezd meg, ha akkora örököd lesz, amekkora még az életedben sose volt.

Az ember megköszönte a gazdájának a jóságát, elvette az ajándékokat, felült a lóra s kocogott hazafelé. Estére a falujába ért. Haza akart menni azonnal, de aztán meggondolta magát. Ki tudja, lehet, hogy újból férjhez ment már azóta a felesége. Bekéredzkedett hát a szomszédba éjszakára.

De nem ismerték meg a szomszédban, mert megöregedett ennyi esztendő alatt.

A szomszédban jól megvendégelték, bekötötték a lovát az istállóba, neki szállást adtak. De az ember csak nem tudott nyugodni. Mikor mindenki elaludt, ő lassan felkelt, odalopózkodott a saját házának az ablaka alá, s beleskelődött.

- S hát uram, teremtőm, látta ám, hogy a felesége egy fiatalembert etetett. Különbnél különb falatokat tett eléje az asztalra s minden kanál után megcsókolta. Hát olyan méreg fogta el az embert, hogy a puskájával majdnem belőtt az ablakon.

- Én távol vagyok húsz esztendeig, keservesen dolgozok, s ő ilyen hűtlen lett hozzám. Férjhez ment biztosan - gondolta a szegény ember keserűen.

De aztán eszébe jutott a gazdája tanácsa, hogy a reggeli haragot hagyni kell estére, s az estélyit reggelre.

- Várok reggelig, majd reggel elintézem, még a faluban is kidoboltatom, hogy milyen asszonyt vettem feleségül.

- határozta el.

Visszament, s lefeküdt.

Másnap reggelinél elmondták a szállásadók, hogy a szomszédban lakodalom lesz. S hogy, hogy nem, a vőlegény is odajött - az a legény, akit a feleségénél látott -, és kérte a szegény embert, nem adná-e oda a lovát kölcsön, mert azon szeretne a templomba menni az esküvőre.

- Hát az embert a méreg ölte, hogy még ő adjon lovat a vőlegény alá?

Gondolta magában, várok délutánig, esküdjének csak meg, s majd ott a népek előtt kibeszélem, hogy ez a menyasszony valamikor az én feleségem volt. Így aztán még ő pántlikázta fel a lovat a vőlegénynek.

Na, azok el is mentek a templomba. A szegény ember nem ment velük, hanem ott maradt a szomszédban. Amikor hazajött a násznép az esküvőről, csak átszóltak a szomszédból a szegény embernek, s hívták vacsorázni. Hát ő hazudozott, hogy így nem megy, úgy nem megy, de a végén mégiscsak átment a lakodalmass házba.

Hát amikor belépett, látott egy szép fiatal párt

esküvői gúnyában, de azt is észrevette, hogy nem az ő felesége a menyasszony. Hanem az ő felesége egyre csak sírt, sírt senki nem tudta megvigasztalni.

Odament hozzá az ember, s megkérdezte mért sír most, mikor örvendezni kéne.

- Hát hogyan sírnék - mondta az asszony -, mikor eszembe jut, hogy milyen boldogok voltunk mi ezelőtt, de húsz esztendeje elment az uram, s annak soha hírét azután nem hallottam. Azt se tudom, él-e, hal-e, s most van a fiának az esküvője.

Akkor eszmélt rá az ember, hogy mikor ő elment, akkor a fia kétesztendő volt. Hát az most huszonkét esztendő.

- Jaj, de jó hogy az este nem lőttem be az ablakon! Milyen igazat mondott a gazdám, amikor azt tanácsolta, hogy az estélyi haragomat hagyjam el reggelre!

- Hát megismerné az urát, ha meglátná? - kérdezte az asszonytól.

- Megismerném száz közül, ezer közül is, mert a nyakán volt egy nagy forradás.

Erre a szegény ember kigömbölte az inge nyakát, s mutatta:

- Itt van, ni, a forradás! Én vagyok a te urad!

Ott aztán mindjárt egymás nyakába borultak, öleltek, csókolták egymást nagy örömben.

- Na - mondta az ember -, ekkora örömöm még sohasem volt az életemben, most hozom a kenyeret, s felszelem, mert azt tanácsolta a gazdám, hogy akkor szeljem fel ezt a kenyeret, amikor életemben a legnagyobb örömém.

El is futott a szomszédokba, a hátszobából kivette a kenyeret, odavitte s felszegette, s hát elámult mindenki, mert a szegény ember kenyere csak kívülről volt kenyér. Belül teli volt pénzzel, csordultig tiszta ezüsttel.

Volt aztán ott akkora lakodalom, hogy hetedhét országra szólt. A szegény ember és a családja többé nem éhezett.

A fiatal párnak építettek egy szép nagy házat, s még ma is élnek, ha meg nem haltak.

Autoři projektu:

Petra Holubářová, Lucie Machová

Převyprávění pohádky:

Ingrid Imlingová

Grafický koncept:

Michaela Casková

Ilustrace a grafické zpracování:

Jakub Dluhosch

InBáze, z. s.

2019

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
OP Praha – půl růstu ČR

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

Městská knihovna v Praze

 INBÁZE

